

Tempus

530577-TEMPUS-1-2012-1-RS-TEMPUS-JPCR

IPROD: IMPROVEMENT OF PRODUCT DEVELOPMENT
STUDIES IN SERBIA AND BOSNIA AND HERZEGOVINA

Inovacioni menadžment - Studija izvodljivosti -

IPROD

Niš, jul 2015.

Studija izvodljivosti

Studija izvodljivosti (feasibility study) treba da pruži kompletan pregled i analizu stanja, kao i da pruži jasna objašnjenja za svoje preporuke, koje se baziraju na kombinaciji kvantitativnih, kvalitativnih i iskustvenih parametara.

Izvodljivost je mera koja kaže koliko je nešto korisno i/ili opravdano, dok je analiza izvodljivosti merenje korisnosti, praktičnosti i isplativosti nekog projekta ili poduhvata.

Najpre se radi *analiza izvodljivosti (feasibility analysis)*, a nakon završene analize, piše se izveštaj - studija izvodljivosti.

Studija izvodljivosti

Zadatak studije izvodljivosti - **prednosti i slabosti predloženog projekta**, kao i mogućnosti i potencijalne uticaje na okruženje, identifikacija resursa potrebne za izvršenje i procenu izgleda za uspeh.

Studija ima funkciju analitičke pomoći koja uključuje preporuke i ograničenja, koja se koriste kao pomoć pri donošenju odluke.

Studija je efikasan alat zaštite od **neuspešnih investicija**.

Ukoliko se studijom proceni da je projekat održiv, sledeći korak u procesu bi bio izrada detaljnog poslovnog plana.

Analiza izvodljivosti

Analiza izvodljivosti

Pet osnovnih tipova izvodljivosti: tehničku, ekonomsku, zakonsku, operativnu i vremensku (engl. **TELOS** - **T**echnical, **E**conomic, **L**egal, **O**perational, and **S**cheduling).

Postoje i druge vrste izvodljivosti zavisno od sadržaja poduhvata koji se istražuje, kao kulturna, izvodljivost resursa, izvodljivost tržišta, izvodljivost nekretnina i slično.

1. Tehnološka izvodljivost

Procena tehničke izvodljivosti se zasniva na određivanju da li kompanija ima kompetence da završi projekt. U ovu vrstu izvodljivosti spada i procena potrebnih alata i kako se oni uklapaju u predlog inovacionog projekta.

Analiza izvodljivosti

2. Ekonomska izvodljivost

Svrha ekonomske izvodljivosti je da proceni da li postoje pozitivni ekonomski pokazatelji koji će se pružiti organizaciji nakon implementacije inovacionog projekta.

Neki parametri mogu biti nemerljivi, skriveni ili ih je teško proceniti. Neke od metoda procene su:

Period otplate - vremenski period koje je potreban kompaniji da povrati inicijalne troškove stvaranja proizvoda, usluge ili rezultata projekta (bolje je birati projekte sa kraćim periodom otplate).

Sadašnja neto vrednost – razlika trošak/korist u vremenskom periodu (*NPV - Neto Present Value*). Ako se upoređuju dva alternativna rešenja bira se projekat sa većom NPV vrednošću.

Povrat investicije – (*ROI - Return on Investment*) je postotak dobiti od investicije preduzete da bi se ta dobit ostvarila. Ovo je jedan je od najčešće korištenih pokazatelja u poslovnom odlučivanju za ocenjivanje uspešnosti investicije onih projekata zbog svoje jednostavnosti. Ova metoda ne uzima u obzir vremensku vrednost novca već se zasniva na računovodstvenoj osnovi a računa se kao odnos neto dobiti i početno uložene investicije. Tipično su bolja rešenja sa većom ROI vrednošću.

Interna stopa povrata (*IRR – Internal return rate*): Stopa diskonta kada je sadašnja vrednost novčanih tokova jednaka izvornoj investiciji. Tokom biranja između projekata ili tokom biranja alternativnih metoda vršenja projekta, projekti sa višim vrednostima IRR) - a se generalno smatraju boljim od projekata sa nižim vrednostima IRR.

Analiza izvodljivosti

3. Zakonska izvodljivost

Određuje da li je predloženi sistem usklađen sa zakonskim zahtevima.

4. Operacionalna izvodljivost

Cilj operativne izvodljivosti je da proceni hitnost rešavanja problema, kao i da odgovori na pitanja da li će rešenje zadovoljiti krajnjeg korisnika, da li će biti prihvaćeno od strane krajnjeg korisnika. Procena operativne izvodljivosti se fokusira na stepen do kojeg se predloženo rešenje uklapa u postojeće poslovno okruženje i ciljeve u pogledu poslovne kulture i postojećih poslovnih procesa. Treba se razmatrati i opcija otpora krajnjih korisnika ka rešenju i kako da se prevaziđe.

5. Vremenska izvodljivost

Vremenska izvodljivost procenjuje prihvatljivost vremenskog plana ili koliko dugo će trebati da se sistem razvije. Izvodljivost rokova meri koliko su razumni projektni rokovi imajući u vidu raspoloživo tehničko/stručno znanje i potrebe za dodatnim obukama.

S obzirom da su neki projekti inicirani unutar specifičnih rokova, osnovno je odrediti da li su ti rokovi obavezni ili poželjni i šta se može desiti usled probijanja rokova.

Studija izvodljivosti inovacionog projekta

Tri najznačajnije tačke na koje treba da se fokusira studija izvodljivosti inovacionog projekta:

Stanje tržišta treba da da širu sliku stanja tržišta u oblasti u kojoj se inovacioni projekt nalazi.

- „zdravlje“ tržišta
- trend analiza (scenario tehnika) za 5, 10, 15 ili 25 godina
- konkurentske tehnologije i rešenja
- dominantni igrači

Studija izvodljivosti inovacionog projekta

Operacioni zahtevi treba da objasne tehnološke mogućnosti izvođenja inovacionog projekta.

- dostupne tehnologije i proizvodni kapaciteti
- „uska grla“
- Dobavljači i uslovi saradnje

Zahtevi tržišta treba da objasne da li se karakteristike inovacionog projekta poklapaju sa zahtevima tržišta.

- Prepoznatljivost proizvoda
- Konkurentska rešenja
- Spremnost tržišta da prihvati rešenje